

שאלון בחינה

בנושא:

פסח, יום טוב וחול המועד

מועד:

אב התשפ"ה

סמל שאלון:

114.08.25

שימו לב: יש לנהוג על פי ההנחיות לנבחן המופיעות בשאלון הבחינה!

מועד אב התשפ"ה

בס"ד

בחינה בהלכות פסח, יום טוב וחול המועד

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותגיש תלונה לוועדת משמעת.
3. יש לענות על כל שאלה בעמוד חדש!
4. שאלה המחולקת למספר סעיפים, אף תשובתה תהיה מחולקת כך. אין להשיב על כל חלקי השאלה יחדיו.
5. לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
6. חלק א' – עיון – 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
7. חלק ב' – יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

1. א. "שואלין בהלכות הפסח קודם לפסח שלשים יום": מהיכן נלמד דין זה? באר שני ביאורים שיישב הב"י ביישוב הסתירה בין הגמרא בפסחים לגמרא במגילה בעניין האם דין זה נאמר רק לפני חג הפסח או אף לפני כל חג וזו, האם יש נפקותא הלכתית מחמת דין זה? כיצד המנהג כיום?
- ב. הרב מכין את שיעורו בכדי להורות לרבים את ההלכות, כיצד יורה להלכה היכן ששפוד לצליית בשר התעקם ביום טוב או בערב יום טוב?
- ג. כלי הבלוע גבינה או שנטרף ביום טוב, האם מותר להגעילו ביום טוב לצורך יום טוב עצמו?

2. א. האם מברך שהחיינו על " בדיקת חמץ"? ומדוע? כיצד פסק הטור?
ב. מהיכן נלמד איסור חמץ משש שעות ומעלה, פרט את דעות הראשונים, למה אין להורות כדברי בעל המאור?
ג. המקדש אישה בחמץ בתחילת שעה שישית או בסופה בחמץ דאורייתא או חמץ מדרבנן – האם מקודשת? באר בדבריך כיצד פירשו רבותינו הראשונים את דברי רב גידל.

3. א. באר מדוע מבטל שוב את החמץ לאחר שריפתו בבוקר יד', והסבר את ההבדל בנוסח "כל חמירא" שנאמר אחר הבדיקה בלילה, ובין הנאמר ביום אחר שריפת חמץ! למה לא מברך על ביטול חמץ?
ב. מינה שליח לבדוק או לבטל את החמץ, האם מועיל? אדם שאינו בביתו בערב פסח האם הוא יבטל את החמץ או עדיף שאשתו שנמצאת בבית היא תבטל את החמץ? מה יש לשליח לדקדק בנוסח כל חמירא? האם יתכן שחמץ גמור שעבר עליו הפסח ולא נמכר לגוי ולא ביטלו כדין יהיה מותר אחר הפסח?
ג. בליל הסדר הראשון או בליל שני, נזכר שכלל לא בדק את החמץ, האם יבדוק בליל הסדר? מצא חמץ בליל הסדר בביתו כיצד ינהג? מה מנהג העולם? מצא על גגו חמץ של גוי כיצד ינהג? באר בדבריך במה דין זה שונה ממוצא חמץ בביתו בחול המועד!

4. א. חמץ בפסח שנתערב בהיתר, בכמה אוסר את התערובת? באר שני טעמים לכך! ציין אף את דעת הראב"ד והשאלתות, והאם ניתן לסמוך על דעת השאלתות? האם ניתן להקל ביום טוב אחרון בחו"ל? חמץ משש שעות עד הערב שנתערב בהיתר בכמה אוסר את התערובת?
ב. חמץ נוקשה שנתערב בפסח, בכמה אוסר את מאכל ההיתר? עבר ולא מכר את החמץ נוקשה שלו, מה דינו אחר הפסח? חמץ שנתערב לפני פסח או בפסח או אחרי פסח – מה דינו אחר הפסח?
ג. בשר שנמלח בכלי חמץ קודם פסח, האם ניתן לאכלו בפסח – באר את יסוד המחלוקת! האם יש להתיר נטל"פ בפסח? כיצד יש להורות למעשה?

5. א. קדרות שמבשל בהם חמץ כל השנה בכלי ראשון או עירוי, ואינו משתמש בהם בפסח כלל והוא רוצה להשתמש בהם לאחר פסח, מה יש לו לעשות עמהם קודם פסח? ומדוע? מהם אופני האכסון שלהן בחג הפסח? מדוע?
ב. סלים שמולחים בהם בשר, או שמשתמשים בהם חמץ, ורוצה להשתמש בהם בפסח- האם וכיצד יכשירם? באיזה אופן חייב לרכוש סל חדש? האם מותר לחמם מים בכלי חמץ לצורך רחיצה בלבד? האם מותר למכור לגוי כלי חמץ בפסח?
ג. האם מותר להשכיר את תנורו, חמורו, או כלי בישול שלו לגוי לשימוש בפסח? כיצד ינהג מי שחכר מהשר את שכר המידות לשימוש בתעשיית המאלט.

6. א. מחבת, האם צריכה ליבון או הגעלה? מדוע? כיצד מכריח את הרא"ש את סברתו [סברא]. כלי שיש בו טלאי כיצד ינהג בהגעלתו? מכסה מתכת של סיר בישול חמץ – כיצד דין הכשרו לפסח? מה הדין אם בפסח עצמו הונח כיסוי שלא עבר הכשרה על גבי קדירת תבשיל?
ב. גביע כסף כיצד דין הכשרתו לפסח? כלי יקר כגון העשוי משנהב שמשתמש בו בכלי ראשון ויש חשש שעל ידי הגעלה הוא יתקלקל כיצד ינהג? מה דין כלי העשוי מעצם שהשתמש בו חמץ? הוכח! כלפי מה נאמר: חם מקצתו חם כולו?
ג. כלי חמץ ישן שהשתמשו בו בכלי ראשון וחיפוהו בבדיל האם מותר להשתמש בו בפסח? מדוע? כלי חדש שחיפוהו בבדיל האם ישתמש בו בפסח? מדוע?

7. א. "אמר רבא קבא מלוגנאה [רש"י, קב של אותו מקום] לפסחא", באר מה דין זה ומה טעמו? מה הדין בדיעבד? האם דין זה נוהג בזמננו?
ב. אדם שאין לו אלא כזית אחד מצה משומרת כיצד ינהג? [באר את דעת הרי"ף והרא"ש].
ג. אדם שאין לו יין כלל בליל הסדר כיצד ינהג? באר בדבריך את דעת את דעת הרי"ף, הרי"ץ גיחת, והעיטור.

8. א. כתב המחבר, המתפלל עם הציבור מבעוד יום מונה עמהם בלא ברכה ואם יזכור בלילה יברך ויספור, כיצד פירשו הט"ז והגר"א דין זה? ביום העשרים וארבעה לספירה שאלו חברו כמה היום, וענה היום שנים עשר ועוד שנים עשר יום לעומר, האם יוכל העונה לספור באותו ערב בברכה או שנחשב שכבר ספר ספירת העומר? [בתשובתך יש לדמות מקרה זה למקרה דומה המובא בהלכה].
ב. האם אפשר לספור ספירת העומר אחרי השקיעה לפני צאת הכוכבים? ממתי אסור לאכול? וכיצד הדין כשכבר התחיל לאכול? מנה ימים בלבד ולא מנה את השבועות, והוא לא שאל את הרב כיצד לנהוג אלא הלך לישון ולמחרת שכח מן העניין, האם בערב ממשיך לספור בברכה? מדוע? מתי יספרו ספירת העומר לפני קידוש והבדלה או לאחר הקידוש וההבדלה? ומה הדין כשיש קידוש והבדלה יחד [דהיינו כשחל יום טוב האחרון במוצאי שבת] מתי יספור?
ג. האם מותרת מלאכה לנשים או אנשים מחג הפסח עד חג השבועות משקיעת החמה ואילך? מדוע? מהו איסור חדש? האם ניתן לחלק בזמן הזה בין שיפון לחיטים? על מה סמכו המקילים בחשש חדש?

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.

9. א. משה נוסע מביתו לפני פסח – האם הוא חייב לבדוק את החמץ טרם נסיעתו?
ב. ראובן שכר משמעות דירה לחג הפסח, בבואו לדירה הוא מוצא שהיא לא נבדקה בדיקת חמץ, ועתה תובע ראובן את שמעון – פרט מהי התביעה, ומה יפסוק בית הדין?
ג. לא בירך בשעת בדיקה ונזכר באמצע או לאחר שסיים – כיצד ינהג? לא בדק בלילה ונזכר למחרת ביום יד' – באיזו שעה יבדוק? ומדוע? כשנזכר בחול המועד שלא בדק בדיקת חמץ ואמנם הוא ביטל חמצו קודם בפסח, ועתה בודק האם יברך? בדק וביטל חמצו קודם פסח, ומצא כיכר לחם בביתו בחול המועד, או שאפה מצות בחול המועד ואחת המצות נתחמצה – האם יברך בשעת הביעור? נזכר אחר הפסח שלא בדק חמצו- מה טעם הבדיקה והאם יברך?

10. ראובן משנן לעצמו כמה הלכות וגדרים מהלכות פסח:
א. שנינו במסכת פסחים: "מדאורייתא בביטול בעלמא סגי", כיצד ביארו זאת הטור הר"ן והרמב"ם? כיצד ביאר הר"ן את גדר "ביטול חמץ" ומה ההוכחה לכך?
ב. בית של ישראל שנבדק כהלכה וביטל חמצו כהלכה, ולאחר הפסח מצא כיכר לחם – האם מותר לאכלו או לתת לבהמתו? מדוע?
ג. מכר את החמץ לגוי, האם הגוי צריך להוציא את החמץ מחוץ לרשותו של הישראלי? מדוע? איזה קניין יעשה בשעת המכירה לכתחילה, ומה מועיל בדיעבד? מדוע?

11. לשלמה יש משק ובא ללמוד כיצד לנהוג ביום טוב :
א. האם יש איסור מוקצה או נולד ביום טוב? מדוע ?
ב. האם מותר לו להאכיל דגים טמאים או טהורים ביום טוב? ומדוע? בהמות שנמצאות במצודה ואין ידוע אם ניצודו ביום טוב או בערב יום טוב האם מותרות?
ג. בהמה או בשר שלה שאין ידוע אם הובאה מחוץ לתחום או שהייתה בתחום כבר מערב יום טוב, האם מותרים באכילה? האם ישתנה הדין היכן שחזקה היא שבהמה זו לנה תמיד מחוץ לתחום?
12. הרב שמעון רב מלון בחג הפסח ומתכונן היטב לתפקידו האחראי :
א. כמה מהאורחים פנו אליו ושאלו, מהו שיעור כזית למצה ומרור? יש בקהל מבוגרים הצריכים לרכך את המצה כיצד ניתן לעשות זאת?
ב. הנהלת המלון מתכננת בחול המועד טיול הכולל אריגת רשתות דייגים, ודייג, האם להתיר זאת. [במה חלוק דין זה מאופן ההיתר של טחינת קמח בחול המועד?], יהיו שם גם דגים שנפלטו מהים האם יהיה מותר להם ללקוט אותם?
ג. מטבח המלון לא נערך מבעוד מועד לכמות הביצים שנצרכים לקצרת הסדר, ועתה עלה רעיון לגשת ללול של הקיבוץ ליטול משם ביצים, פרט בתשובתך מה הדין כשחל יום טוב ראשון של פסח במוצאי שבת או בשאר ימות השבוע? והאם יוכל ליטול מהלול לכל הפחות בליל הסדר של יום טוב שני? לאחר מכן התברר לרב שלא שאלו כלל אם מותר או אסור ונטלו ביצים מהלול בליל החג ובשלוש עם בשר או ביצים אחרות – האם מותר לקיים את שמחת החג בבשר ובביצים הללו?